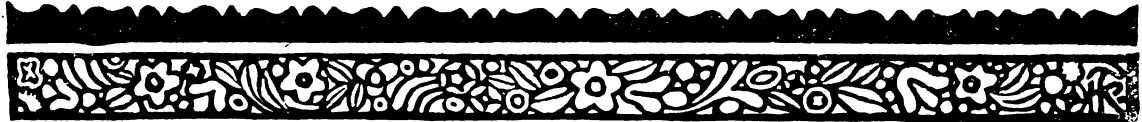

A 16-os honvéd

Előfizetési ár:
Egy évre 7 kor. 20 f. Fél évre 3 kor. 60 f.
Negyed évre 1 korona 80 fillér.

Megjelenik
minden hó 1-én és 15-én.

A lap jövedelme az ezred hadi özvegy
és árva alapját gyarapítja.

Husvét.

Felkelt a nap. Keletről ragyog, az arany sugárzuhatagban fürdik minden s Nyugaton meg a fekete felhők között óriási villámok cikkáznak, rémítik az embereket. Keletről minden mosolyog, a szerető melegénél sütkezünk, a régen várt és óhajtott megértés közelebb hozta az embereket. Nyugaton pedig a meg nem értés, rosszindulat milliók kezébe fegyvert kényszerít, hogy a földet százezrek vörözőnével öntözze termékenyvé. Milyen ize lesz annak a kenyérnek Istenem, mely százak nevéből táplálkozó búzából lesz? Még évtizedek múlva is szóvá fogja tenni az, aki ma még gyerek és csak anyja könyéből tudja, sejtí, hogy apja már nem jön vissza és utolsó áldozatai közé tartozik a nagy megváltásnak. Krisztus meghalt, hogy halálával megváltsa a bűnös emberiséget, kiengesztelje az utat és magára vette a mi bűneinket. Vajjon a ma világrömlésének bűnét ki veszi magára? Kiben van az az erő, az a hivatottság érzése, hogy azt mondhassa -- az én bűnöm! -- az én nagy bűnöm! Eddig még csak azt láttam, hogy milliók szenvedtek, pusztultak, haltak egyes emberek tébolya miatt.

Keressük a Krisztust, nézzük a kriptát, vajjon ott van-e, hogy új életre támaszthatassuk. Krisztus, nincs ott. Nem támaszthatjuk fel. Folynia kell még a vérnek, emelkedni a vértengernek még egy ideig, még a keletről

biztató fényvel fölkelt nap sugarai a Nyugat ködét teljesen szét nem oszlatják és a világosságban meg nem látják egymást az emberek.

1918. március 3.

Ezer fekete holló után egy szép fehér galamb. Borzongatóan borús fekete horizont egy helyen megrepedt s egy fényes — és csak vigasztalan homályhoz szokott — szemünket kápráztató sugár éri. Az első pillanatban nem merjük elhinni, hogy igaz. Behúnyjuk szemünket előtte, hiszen hányszor csalódtunk már és nem akarjuk, hogy az első pillanat hite után megint százszoros kétségbeesés marcangolja a lelkünket. Behúnyjuk, de mindig látjuk a sugarat, piros fénye átvilágol szemhéjunkon és látjuk a napot felkelni — keletről. Érezzük a melegét, mely a zimankós féli hideghez dermedt lelkünket, agyunkat át-meg át-járja. Érezzük és mégsem hiszük. 43 hónap vigasztalansága, három tavasz millió vörvirágot fakasztó érkezése után nem mertük hinni, hogy lesz még olyan március, mikor a tavaszi szellő nem azért olvas-tja fel a föld csontkemény fagyát, hogy a pázsitos réten, bevetetlen földeken, fakadó erdőn millió dobbanó láb lázas önkívületben a másik milliőnak robanjon, hogy egymást sohasem látott emberek öljék egymást. Nem mertük hinni.

Kétkedve olvastuk a jelentést, tagadva hallottuk az újságolást és talán nem is fogad-

tuk olyan örömmel, ahogy kellett volna. Hiszen első percben nem hittük el s a másikkban pedig már — mikor pusztá tény volt, valami megnevezhetetlen érzés fogta meg lelünk — miért volt?

Ne tépjük fel régi sebeinket! Hagyjuk a feledésnek annyi szenvedéseinket. Ne lássunk a jelen pillanatokban egyebet, mint a biztató jövőt, és azok előtt a szürke, esőtől vert fakesztek előtt, — melyek messzi északon a nagy Golgota stációt jelzik — borúljunk le: halálatok nem esett hiába! . . .

Nyugat.

Mesébe illik, ami most nyugaton játszódik le. Az óriási zajtól, füsttől, soha sem érzett izgalomtól elfogva nem tudjuk, hogy mi történik ott, csak sejtjük, hogy a világtörténelemnek egész fejezetét most kezdik írni — *kardal*. Mi történik? Amit ellenségeink három hónap alatt majd egy millió ember vérével megszereztek, azt szövetségeseink egy néhány óra leforgása alatt semmivé törpítették. — „A vonalából érkező jelentések zavarosak” — jelentik az angolok. Zavarosak — igen — hanem a leghatalmasabb eseménynek körvonalai már elötünnek a lőpor, a füst tömegek

hatalmas cháoszából. Legendás rohamok, megsemmisítő pergőtűzek, mesébe illő ágyúkról szólnak a hírek. Nem hinnők, ha nem egyeznének meg a jelentések abban, hogy ott valóban csuda történt. Az utóbbi hetek idegemészítő feszültsége végre kisebbszerű és amit remegve, féltve reméltünk — megtörtént: Az eddig veretlen angol hadsereg fejvesztve özönlik vissza. Páris bombázzák a németek. Hogy milyen az az ágyú, amely eddig hihetetlen távolságba röpíti a lövedéket — nem tudjuk. Majd csak háboru után, amikor ráérünk e világ küzdelemben felbukkant óriási *kulturális* haladást is jelentő találmányokat csudálhatni, állhatunk meg az ágyúszörnyeteg előtt és dicsőíthetjük azt az agyat, mely létrehozta. Vajjon fogunk-e annak örülni? Ez a tűzpróba, melyet most tett le az anyag, nem fog-e örökre borzalmat ébreszteni a szemlélőben. Mi most csak örülhetünk neki, mert reméljük — ez közelebb hozza az óhajta várt békét. És az a pokol kohó, melyben ezrek pusztúlnak, vesznek, fogja talán életre kelteni és kicsíráztatni azt a magot, melyből a béke lombos fája fakad.

A legközelebbi napok eseményei mutatják majd meg, hogy szükség lesz-e még egy ilyen hekatombára, ahol nemzetek reménysége száll sirba! . . . (—)

A végzet.

Irta: *Tittel Zoltán*.

Szép téli délutánunk volt, ugynevezett nyugodt napunk. fehérlett a hó, mint a fiatal leány szüzi álma, elcsendesedett a front, nem ugattak az ágyúk, mint vérszomjazó dühödt kopók és puskalövés is csak alig-alig csattant bele a hallgató csendességbe

Az én fedezékemben gyűltek össze a század tisztjei teázgatásra, vagy amint mi mondani szerettük: „Feifoklok a Ritzben,” elfüstölgöttünk, elbeszélgettünk, eszmecsereket folytattunk. Valaki bedobta a vitába ezt a szót: végzet s erre nagy szócsata indult meg a vak-szerencséről, sorsról, praedestinációról, véletlenről, míg csak századunk nezsora: „az öreg zászlós” meg nem kocogtatta aluminium poharát, jelölve annak, hogy most ő akar beszélni. Elhalgattunk. Szerettük és tiszteltük ezt a fiút, aki a köztünk legidősebbnél is 10 évvel volt öregebb, hajában itt-ott már ezüstszálak csillantak meg, mint amikor őszi reggeleken deres fűszálakra tűz a napsugár, respektáltuk tapasztaltságát, életismeretét, családos voltát

— Hát fűk én azt mondom, tényleg van végzet, mert hiszen mindannyian tapasztalásból tudjuk, hogy hiába kerüljük a veszélyt, hiába bujunk el a golyók elől, várakat építünk, vagy páncéltornyokat, utólér a

sors és meghalunk, viszont máskor ott járunk, ahol az enyészet, a pusztulás tombol, akarjuk a veszedelmet, kívánjuk a halált, mint életünk megváltó üdvét, terhes a létünk, mint vállgörmesztő súlyos kolonc és nem tudunk meghalni. Csakhogy az a végzet, amelyben én hiszek, nem az amiről ti beszéltek. Elmondok különben egy történetet, velem esett meg a mult télen, amikor párbajra akartam kelni a végzettel, kicsikarni tőle a halált, holott számomra akkor az Élet volt rendelkezve.

— Épen most egy éve annak, akkor is hó fektűt, merre a szem látott, mint óriási szomorú szemfedő, mintha el akart volna takarni előlünk mindent, ami az imént még a miénk volt: örömet, mulat, emlékezést. A fedezékem ablakánál állottam és csak bámultam bele a vakító fehérségbe magammal oly tehetetlenül, hogy mozdulni sem bírtam, öntudatvesztetten, kábultan, kétségbeesetten. Agyamban kohók tüze égett, sistergett a forró ércfolyam, vaspörölyök zuhogtak, mint Vulcanus műhelyében és minden kalapácsa az én fejemet döngötte.

Réggel levelet hozott a pósta, amelyben arról értesítenek, hogy fiatal feleségemhez igen gyakran jár találkákra községünk orvosa, az egész környék csak erről tárgyal, semmi kétség, kettőjük között szerelmi viszony folyik

Hőseink.

Luptácsik József szakaszvezető

szül. 1893. Gyetva (Zólyom vm.)

Egy előretolt állás elfoglalása után egyes rohamjárőrök az ellenség üldözésére siettek Erős orosz ellentámadás érte azonban őket, s az egyik járőr már-már a megsemmisülés vagy elfogatás veszélyének volt kitéve. Rajával az állásban tartózkodó Luptácsik szakaszvezető észrevéve azonban a veszedelmet, parancs nélkül, szorongatott bajtársai segítségére sietett és sikerült is heves kézigranát harc és kézitusa után az oroszokat visszaverni. Ezen tettéért az újjalagos II oszt. vitézségi éremmel tüntették ki.

Mihók Pál honvéd

szül. 1885. Rimafürész (Gömör vm.)

1917. aug. 9-én a még ismeretlen orosz állások felderítése céljából kirendelt járőrbe önként jelentkezett. Ugyancsak önként vállalkozott azon feladat végrehajtására — midőn a járőr már tovább menni nem tudott

Nyolc hónapja voltam már akkor a fronton megszakítás nélkül, épen a szabadságomat vártam, minden gondolatom ott járt a házam, otthonom és főkép az asszonykám körül, az ő fehér alakját láttam elshanni, ha a holdfényen megmozdultak a bokrok imbolgó árnyai a csillagok fényében az ő arcának mosolya tükrözött, az ő nevével keltem és feküdtem és minden vágyam az volt: látni még egyszer őt s talán akkorra már egy parányi kis jövevényt is: kettőnk szerelméből fakadott új életet

Mindenem volt nekem ez az asszony kincsem, gyönyörűségem, bálványom, életem Szent és tiszta előttem, mint templomi Mária kép, a réagondolásom. mint keresztény vértanuk áhitata, akikre halálpercükben rámosolygott a Megváltó, imádat a neve, ha kiejtettem, mintha drága akkord lett volna, mely tovaszáll a szellő ringató szárnyain s a fülem úgy fogta fel, mint mult századok amorettes óráinak tovasuhanó ábrándos zenéjét, szeplőtlenül ragyogott előttem csak az esthajnali csillag tündöklő fénye hasonló ehhez, — azt hittem, nincs szebb, nincs jobb, nincs szentebb asszony nálánál.

S most ezt hallam róla, hogy ő senkivel sem különb a többinél, csak asszony, mint Éva volt, aki nem tud ellenállni a kísértésnek.

Nem tudom, mennyi idő mulhatott el közben,

— hogy az ellenséges állások közelébe kúszva, a drótakadály erőségét, a megszálló őrség erejét, géppuskák helyét megállapítsa. Az ellenséges állást egész a drótakadályig megközelítette, az ellenséges állásokról fontos megállapításokat eszközölt, majd visszatérni igyekezett a járőrhöz. E közben vette észre az ellenség, s a ráirányított puskatűz következtében meg is sebesült, de bajtársai önfeláldozása folytán biztonságba volt helyezhető. A bronz vitézségi éremmel tüntette ki a parancsnokság.

Közl.: Cs. százados.

A 16. honv. gy. ezred története a román harctéren.

Irta: Dr. Máriássy Lajos főhadnagy.

II. rész, 4. folytatás.)

Ugy látszott, hogy a következő napok a várva várt célhoz fognak juttatni: Turgul Okna felé, ki a Moldovai síkságra Csakhogy az a kapu már akkor el volt torlaszolva, a balzárnyuk biztonságát féltő oroszok nyomására sebtiben összeszedett román erőekkel, akik a terep ismeretének előnyét beton állásai-ka-kozva, hatalmas támadásokra törtek elő. Támadásuk

percek órák, talán egész nap is, érzéketlen és bamba voltam, — egyszerre csak hangot hallottam kábult bénaságomban:

— A százados úr sürgősen hivatja a zászlós urat.

Megfordultam lassan, nehezen, mintha most ébredtem volna százéves álmomból. A zászlóalj küldönce állott előttem.

Volt ugyanis állásunk előtt pár száz lépésnyire egy kis dombocskó, amelyről egész vonalunk s a hátunk megettől rész is bejátható volt. Befészelték ott magukat az oroszok s most uraltak a terepet, nem lehetett tőlük mozdulni, egy lépést se tenni. Azért hívatott a zászlóaljparancsnokom, hogy ma éjjeli vállalkozással próbáljam meg a dombról lekergetni az oroszokat s ha sikerül, mi fogunk oda egy előretolt őrsőt állítani. A század rohamszakaszát kellett vezetnem, mindössze negyven embert.

Mondhatom fiúk, örült vállalkozás volt. Negyven emberrel nekimeni tűzvérségi előkészítés nélkül egy aranylag elég hosszú átlának, amelynek megszállása fel sem volt derítve s amely többszörös drótakadállyal volt körülvéve. Az eredmény alig is lehetett kétséges: visszavernek bennünket esunyán, még az akadályok előtt.

(Vége köv.)

ellen hasonlóan támadás! Az ekkor is így kifejlődött harcokban, a találkozó harcok véres kizitusában fennen ragyogott a magyar őserő napja! Ugyyszólván minden tiszt egy hadvezér kellett, hogy legyen s a rendkívüli nehézségek a legénységénél épügy, mint a tisztelnél nemcsak a testi erőmegfeszítés megkívánt legmagasabb fokát, nemcsak a türeést, szenvedést, hanem az erkölcsi erő zugalódás nélküli teljes kifejtését tették elmaradhatatlanul szükséges követelményé . . .

A rendkívüli erős támadások a hadosztályhoz csatlakozó déli és északi hadosztályt is mozgásba hozta. A 61. hadosztály már kénytelen volt állását a Mt. Mumehr, Sulta, Carunta vonalába hozni, míhez természetesen II. zászlóaljunknak is igazodni kellett.

Ugyanekkor a déli sarkpont a Mt. Nemira (1653 magaslát) szintén forró harcok központja.

Mivel már a II. zászlóalj közreműködésére az 1330 magaslát elfoglalásában éppen a zászlóalj ellen intézett heves támadások folytán nem lehetett számitani, újabb erők pedig nem álltak a hadosztály rendelkezésére, egy grandiózusz sajnós az erőviszonyok aránytalansága miatt keresztülvihetetlen terv értelődött meg az 1330–1342 magaslátan levő ellenséges állások elfoglalására: azokat déli irányból átkarolni míg a szemben levő I. zászlóaljunk arctámadással rohan az ellenségre.

Ekkor jutott a hadosztály a legkritikusabb, legválságosabb helyzetbe! Mialatt a 16–II. zászlóaljat makacs ellenséges támadások sem bírják helyéből kivetni, az Uz völgy, Goiana, Uzulmi és környéke a legfombolóbb harcok szenttanuja volt. Az 1342 —-nek délről való átkarolási terve hajtótürest szenvedett, mivel épen az elfoglalandó vonalból (1330 magaslát 1342 —-től délre 1220–1229 magaslát vonfalából) rendkívül nagy román erők törtek elő, amelyek elől az 1220 magaslátan levő 10. ezredbeli századnak vissza kellett húzódnia. Az átkarolást végrehajtó 9. ezredbeli zászlóalj hirtelen az 1229 magaslát felé irányítatott. Azonban már késő. Október 23-án már ellenséges erők voltak azon. Ugylátszott, hogy a helyzet már nem menthető s hogy az Uz völgyben messze elől harcoló 9., 10., 11. ezredbeli részek, ezek előrehozott útközvet vonatai s az elővont útegek odavesznek, mivel az 1229 magaslátról leereszkedő román erők elvágják azokat.

A fenyegető veszély elhárítására a hadosztály 16–III. zászlóalj (illetve a 16–10. és 16–8. század 2 géppuskával) Estefányi százados parancsnoksága alatt kirendelte okt. 23-án d. e. 11 ó. 40 pkor. Feladat: 1229 magaslát birtokba vétele, azután a délről átkarolótámadás 1220 magaslátan át 1342–1330 magasláttra.

A 1. zászlóalj hirtelen nehézségek között késő este eljut rendeltetési helyére s az 1229-et megszálló gyenge román eröket 24-én reggel 7-kor elűzte és az

összeköttetést délfelé helyreállította a 10. ezred részével. Az ellenség azonban nem nyugszik bele, hogy újra ellenállásképes erök bukkantak fel, amelyek a már-már elért Uz völgyet előre vasfalként újra elzárják.

Támadást, támadás után indít, tömegesen-hajszolja előre katonáit véresen visszavert rohamokra! A védők sorának rendíthetlenségén nyolc roham tört meg Étlen szomjan, a tölténnyel takarékoskodva folyik részünkről a harc, mert az élelem és lőszer utánpótlás feiékrzése az Uz völgyből egyre késik.

Embereknek kell hozni mindent, mert lovak e járhatatlan meredeket nem képesek megmászni. A töltény fogytán! Délután 1 óra 57 pkor már lehetetlenné súlyosbodott a helyzet. Fejenkint 3 töltény! Nincs más hátra, vissza kell vonulni lépésről-lépésre! A hadosztály parancsnokság ezt el is rendeli.

Csak hogy lehetséges-e az? Szabad-e az eddigi győzelem gyönyörtüségét elhomályosítani? S ha már meg kell lennie, lehetséges-e a sikeres védekezés felémelő mámorából a visszavonulás nyomasztó érzetében sülyedt hangulatoknak s a rendetlen futás felé hajlandóságának elejét venni? Vajjon nem fognak-e megriadt nyájként olykor rémképtől is megijedve az emberek szétbomlani? Mindez oly kérdés, amely élénk megfontolás tárgyát kellett, hogy képezze. Mert az bizonyos volt, hogy ha visszavonulási parancs végrehajtása megtörténik a szakadékos, zezugos terepen a táradtságtól lenyügözött, folytonos harctól, szomjúságtól és éhségtől megkínzott osztagokból sokan mint fognak letöredezni utközben, mint a hegyekről legó-molygó hógögetegről egyes részek. S ki tudja lesz-e megállás és ha igen, hol?

(Folyt. köv.)

IMÁDSÁG.

Isten!

Szó kell-e neked, hogy érts? Messzehangzó?

Kiáltó-ének, felzúgó harangszó?

S ruha megszaggatás és térdreomlás:

Hogy láss?

Neked?

Ki önmagunknál jobban értesz minket.

Ki megszámlálod vergődéseinket.

S tudod, hogy minél súlyosabb a bánat:

Szavakká annál nehezebben válhat.

S tanult imánál, ami feléd rebben.

Téged ne kötne össze erősebben

A sebzett-lelkű szegény halandóval:

Egy könny . . . egy sóhaj . . . ?

„KIS LÁNY”.

A brittek indiai uralma.

Há valaki Mese-India földjére lép, ellensége az angoloknak, nagy jóakarója a hinduknak. Hamarosan kiábrándul az ember, és feltétlen angol tisztelő lesz. Az angol kultúra, civilizáció kapuja nyitva mindenki előtt, amíg a benszülöttek piškosnak tartják az európai, mert húst eszik, tehát „barbár,“ — akit kizárnak a maguk társaságából. Felesleges hangoztatni, hogy a hinduk vallási ceremóniákkal kevert szokásaikat és naiv felfogásukat józan európai osztani nem fogja, hanem fölényesen mosolyog felettük.

India nagy múltján élősködik, — ennek a révén érdemel bizonyos tiszteletet, — figyelmet. — Hogy az angol rabigát húzzák, az ő hibájuk. Az európai népek, — az amerikaiak is mint elnyomott nemzetet kezelik, látszólag úgy tűnik fel a dolog, hogy a hinduknak feltétlen — igazuk van.

Indiában a kiadott jelszó, India az indiaiaké, amely frázis mögött ott a be nem vallott cél, — ki az európaiakkal. — Ezt a programot szolgálja a svéd-si mozgalom, aminek k induló pontja Calcutta, ahol India színe-java összpontosul. A bandé matarám lelkesítő dala viszhangra talált Calcuttától Bombayig — A svadési munka azonban hiábavalónak bizonyult. Kisebbszerű lázadásokat előkészítettek ugyan, de a nagy tömeg mozdulatlan maradt. A világháborúban India nem produkált semmit. A nyolcvan milliós muszlimán tömeg a kibontott zöld lohogót nem vette figyelembe. A bengálok dolgoztak ugyan, de ők is elhallgattak, — az indiai pénzüzsztály legnagyobb része közönyt mutatott. Meggyőződésük az, hogy vagytonukat addig látják biztonságban, amíg az angol hatalom uszályhordozói maradnak. A keleti fatalismus minden vonalon megnyilvánul. Jelszavuk: Kuts parva né . . . (Ej! rá érünk arra még . . .) Előttünk talány, hogy India 340 milliós lakosságát hogyan tartja féken az a egy-két százezer angol. A viszonyokkal ismerős nagyon természetesnek fogja találni ezt a ferde helyzetet. Először is az európai energiával szemben a hinduk tunyasága nem állja meg a helyét. A fehér ember kulturája felülmúlja a hindu őskulturát. A főök pedig az, hogy a muszlimánok, bramánok eti, a vallásilag szétosztott tömegek engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetnek egymás iránt. Nem is említve a kasztrendszer elkülönítő hatását. Ez a titka a brittek indiai uralmának. Jellemzőn állítja be Tilok ügyvéd az angolok és a hinduk számárányát, amikor egyik beszédében emigy fakadt ki: hiszen annyian vagyunk, ha csak egyet köp mindegyikünk, meg fognak fulladni . . . India több mint 2004 éve nyögi a hódító uralmát és fogja továbbra is a jövőben, mert az egyenlőséget kizárja a kasztrendszer, a testvériséget a vallási fanatizmus, amihez hozzájárul a keleti fatalismus, nemtörődőmség.

Ázsia az ázsiaiaké. Ezen gondolatot Japán dobta az ázsiai népek közé. A sárga macska titokban India birtokára is sandít. Ez ugyan a messze jövő zenéje, de nem hagyható megjegyzés nélkül, hogy kicsoda értelmes ügyességgel terjeszkedik Indiában áru révén. A made in Germany helyét a made in Japan foglalta el.

A benszülöttek európai gyűlöletének fokmérője ez: Jou change yous skin first (Az arcbőrt cserélje ki először.) Ezt nekem mondták, amikor lelkesedéssel beszéltem India múltjáról és hozzátettem udvari-

asságból, hogy én is hindu leszek. Európai és benszülött egymást megérteni nem fogja, jogi és kulturális sajátságai ezt kizárják. Tehát ne ítéljük el az angolokat indiai politikájuk miatt, — inkább ezt a kést vessük fel, hogy miért kell épen Angliának uralkodnia osztatlanul India felett. Anglia nagyszerű kulturmunkát végzett Indiában. Utat, vasutat épített. Ma Calcutta évi forgalma 3 milliárd márka. India gabona, tea, gyapot kivitele világhírű. Az ő révükön az indiai alsó néposztályok megvagyonosodtak, — megszületett a kereskedőosztály és a pénzarisztokratia. — Az angolok meghagyták a vallásszabadságot, — de a politikai jogokat maguknak tartották fen. Az igazság az, hogy India nem volt, nem is lesz meg, vezető hatalom nélkül. Marad ami volt, valamely nagyhatalom fejőstehene, egyúttal ékessége is. Bizonyos, ha Anglia magára hagyá Indiát, az oroszországi zavarokat messze felülmúlá az indiai anarchia.

Ha a bagdadi vonal és a suesi csatorna elesnek, mint az Indiába vezető út előkapui, lehet hogy India felszabadul, — de hogy cseherből vederbe fog jutni, hajszál pontossággal előre be lehet mondani.

Tóth Jenő.

HUSVÉT.

Feltámadt újra. A nagy Istenember
Immár magasan az égen ragyog
S körülte rég megváltott népe
Harcol, elesik, öldököl, zokog.

Dicsértessék! Feltámadott!

Bim-bám, bim-bam. Zúgnak a harangok.
Patakban folyt a vér a harcmezőn.
Oly egyforma a sebesültek arca,
Amint feküsznek, némán, szenvedőn.

Dicsértessék! Feltámadott!

Idehaza mindenki siratja
Titkos keservét, közös nagy búját
S nincsen egy hang sem, amely merne,
Énekelni győztes alleluját. [tudna

Dicsértessék! Feltámadott!

Szomorú husvét! Nincsen szent öröm,
Sem glória a hívő arcokon,
De ödafönn az Isten Fia is sír
És nem veszi a hallgatást zokon.

Dicsértessék! Feltámadott!

ZSUZSANNA MÁRIA.

Repszdarabok.

Rovatvezető: *Dongó.*

Az tudva lévő dolog, hogy katonáéknál az úr az őrzetönl kezdödik. Az ezredtörsznél van azonban egy kivétel. A „Fitter úr“ még csak honvéd s már is úr. Különbön közkedvelt alak.

A hosszu háború nagyon idegessé tette már az embereket, különösen a telefonistákat, akik bizony sokszor nemcsak gondolathan szedték le a kereszt vizet álmuk zavaróiról.

A művelt modort, udvarias beszédet számos parancsnak kellett szabályozni, amíg foganatja lett s mindenki szájából csak úgy ömlött a mézes-mázos szó.

A „műveltségel“ Fitter ur is meg volt akadva egy kicsit. Nagy igyekezete közben egyszer azt találta mondani a telefonba:

„Halló Sósmező, halló Sósmező, Mező sós, halló ittközet vonat. Igen? Kézzeteti a szakaszvezető ur, hogy a kacsáknak megtetszettek e már érkezni.

Más ugyanazzal:

Nagy bucsuzkodás kezdödött és a telefon osztag egy bucsu fényképfelvételt készítettett. Hogy ki bucsuzott az titok. Elég az hozzá, hogy az illető még ma is itt van. Egyébként főhadnagy.

Persze volt nagy csinóság stb. stb. némelyik még ki is illatosította magát, hátha az is meglátszik a képen. Szegény Fitter ur is nagy sietve megjelent. Egy kis hiba volt azonban, de nem ép a kréta körül.

A kép kitünöden sikerült, csak Fitter ur nem volt vele megelégedve. Szidta a fényképszét, mint a bokrot.

— Megmondtam a betyároknak, hogy gombolják be a nadrágom, s oszt hiába. Mégis nyitva hagyták.

Egy kis tragikomédia.

Egy honvéd hátizsákjában az összeszedett kézi-gránátok egyike felrobbant. Szegény ember meg is halt.

Élénk sajnálkozás, lázas telefoni kérdezősködések, az egyéb adatok felől.

A tulbuzgó telefonista gyors feleletet akar.

„Kérdezzék meg azt az embert, hogy mikor sorozták?“

Szegény ember pedig már a menyországban volt utóállításon.

Furesa hurut.

Jön a baka orvosi vizsgáról. Szegény nagyon odavan. Kérdezi tőle a századparancsnoka:

— Mi bajod, fiam?

— Odavagyok, hadnagy úr!

— No de mégis, mi van veled?

— Hát kérem alássan — fakad ki keservesen — nem tudom mit vétettem a doktor úrnak, hogy ily csúnyán megpiszkolt, azt mondta, hogy *hölyg-hurutom* van!

Dr. M. L.

Kedves Toto!

(Külsőleg: levél, belsőleg: „Hirek“, „Repszdarabok“, „Történelmi Osztag“, referáda és „Hirdetések“ egy személyben.)

A világ negyedik éve lángban áll, talán csak a sok ezer kilométernyi szöges drótok tartják még össze ezt a megháborodott öreg sárgolyót, — új eszmék, új áramlatok indulnak vakmerő hőjítő utjukra, máriól-hónapra új országok születnek: itt az idő, mikor én is egy új műfajjal lephetlek meg, kedves Toto, mely nagy összehúzó erejénél, kiváló tömörségénél fogva 3—4 eddigi külön rovatot egyesít magában, ami ebben a papirhiányos világban bizonyára nagy kiváló érdem, melyet — remélem — sietni fogok megjutalmazni s felterjesztesz valami olyan izéremmel tudod? . . . Már pucolom is a helyét előre, itt a szöveg fölött.

Nem akarom merész újításommal a régi állandó rovatokat existenciális alapjukban megtámadni, — hadd éljenek szegények — csak azt jelentem ki, hogy ez az Opus, melyet itt átnyujtok, egy és oszthatatlan! Ne hogy a szedők az egyes részeket a megfelelő rovatokba tördeljék! Ebben a szerzői jog súlyos sérelmét látнам s dacára az általános békekötösdinek (mely újabban a szembekötösdie helyett divatos) kénytelen volnék ezt casus bellinek tekinteni s új hadüzenettel megreszkettetni a — papir-frontot

S miként Janus bifrons, két arculattal fogok mutatkozni, mert vannak mondanivalóm a magam nevében s vannak egy igen közeli ismerősöm helyett is, aki annak idején „T. K.“ jelzéssel munkálkodott a 16-osban.

Hogy rendet tartsak, talán különböztessük meg a rovatrészeket. Kezdem tehát a

HIREK-vel

Felmentés Ilyen címmel mult számunkban közzölt cikkünkre Tichy Kálmán festőművész, volt hadapród-jelölt a következők közlésére kért fel minket: Végtelenül jól esett neki s hálásan köszöni a bajtársias, meleg elismerést, bár — ha sejtette volna a szándékot — eleve tiltakozik szerényke kis érdemeinek ily túlzott csillogásban való bemutatása ellen. Most már eső utáni köpenyegként csak annyit óhajt megjegyezni

hogy a cikk első részében egy kis tévedés van. T. i. az első kezdet nehézségeit keményen legyűrő, a csüggedőket biztató, a mindég új és hasznos ötleteket adó, fáradhatatlan kitartású valaki nem ő volt, hanem — ezt a Totóban mindenki jól tudja — a mi szeretett parancsnokunk, „Berci Apánk“, mindnyájunk lelke és lelkesítője. „T. K.“ csak mint hí famulus állt az ő oldala mellett s boldog volt, hogy ilyen parancsnok keze alatt munkálkodhatik. A cikkíró a „T. K.“ portróját akarta megfesteni, de a színeket Berci Apánk arcáról vette!

Ami „T. K.“-nak, mint művésznek ténykedését illeti: Nagyon természetes, hogy örömet munkálkodott közre oly nemes cél érdekében, mint a Totóé. Utóvégre nem lehet mindenki tizenhatos honvéd s ha már a szerencse kedvezéséből az is lett, de nem lehet mind frontszolgálatos. Ki karddal, puskával, ki tollal, ki esettel. S vajjon aki a fronton harcol, vár-e ellenszolgáltatást, elismerést 30—40 hónapi szenvedésért, nem szívvel-lélekkel teszi-e Királyért, Hazáért, az ezredért, az otthon lebhőkért? Mi ahhoz képest ez, amit mi otthon művelhetünk?

„T. K.“ recenziójának folytatólagos részét, bár ugyanarra a cikkre vonatkozik, kénytelen vagyok át-helyezni a

REPESZDARABOK rovatba,

amint azt a következő sorok indokolni fogják:

Nevezett b. civil ugyanis keservesen panaszkolt egyik hozzám írott levelében, hogy felmentése után hazaérve, csak otthon vette észre, micsoda súlyos veszteség érte: elvesztette az egyik kezét. Tüvé tett érte mindent, felforgatta az összes koffereit, ládáit, táskáit, sehol semmi. A vasuton is tudakozódott: semmi! A helyi lapokban apróhirdetést: megint csak semmi! S most, a 16-os legutóbbi száma meghozta neki a már nem is remélt örömet: meg van az elveszett kéz! Ott van, ott maradt Nátatok, kedves Toto! A 10-ik oldalon, a „Felmentés“ című hír alulról 11—13 sorai-ban ott áll: „A muzeumunkban helyet foglaló elesett hőseink portréi között is megtaláljuk az ő kezét.“ Heuréka! Láttátok volna, micsoda öröme volt szegény fiúnak!.

Most aztán kérve-kér Titeket, hogy ha Istent ismertek, küldjétek vissza neki express-ajánlva, cito-citissime azt az ottmaradt kezét, hiszen — művész ember lévén — épen annak a munkájából akar megélni s így mihez fogjon?

Az elveszett jobb feltalálásának öröme ugyanő mondta el a következő „Repesz“-t:

Odahaza találkozott egy tüzérhadnagy ismerősével, aki nem odaváló s így a városka nevezetességeit sorra mutogatta neki. Déiben pedig, mikor a környék gyárkürtjei megszólaltak, azokat is megismertette vele.

— Ez a mély szavú, a Rimamurányi telep. Ez a

hármast kürt a S—i papirgyár. Ez, amelyik most szól, a hörgyáré. No, most szól a R . . y szeszgyára.

Azután egy kis pauza, s közvetlen rá erőteljes „i—i—i—áá, i—i—i—á—á“ hallatszót a közvetlen közelből, a gyárkürtökkel vetekedő harsogással. A tüzérhadnagyban volt annyi malícia, hogy megkérdezze:

— Hát ez melyik gyár?

Mire a zavarba jött cicerone így fejezte be az ismertetést:

— Ez, kérlek szépen? Ez, — hát — ez volt a pacalos számara.

Áttérek most már a

TÖRTÉNELMI OSZTÁLY referádára,

melynek — úgy sejtem — helyenként szintén lesz némi repeszamata.

A többször említett felmentett cibil t. i. aki e rovat referense volt, szépen elkarikázott szűkebb hazájába, mielőtt még referált volna arról, hogy az ezredmuzeum számára megkezdett két nagy csatakép elkészült. Lehet, hogy azért nem tette, mert utóbbi időben ugyis alaposan megdolgozott evvel a két nagy vászonnal, megfogadván erős esküvéssel, hogy addig nem költözik boldogabb civil hazába, míg ezeket teljesen befejezve, firmisselve és szappannal moshatóan át nem adja rendeltetésüknek.

Én magam, lévén elfogult a művéssel szemben, csak egyszerű leírást adom a két képnek azok számára, akiket érdekel.

Az első: a Bug-átkelés. Az előtér a Bug fővényes partja. Ezen áll a kép balfelében a fő csoport: Hadfy és Arz tábornokok, Mestitz és Daubner ezredek, Balassa vezérkari ezredes, mintegy az egymás közötti cserdes megbeszélés nem nagy lendületű, nyugodt pózaiban. Mögöttük egy az átkeléshez felvonuló század vibráló tömege, az egész jelenet háttérben dús lombú fűzes. Jobbra a háttérben látszik a Bug felrobantott vashidja a még folyton robbanó-pöffenő elrejtett ekrazit patronok füstjével, míg elől, a folyó széles hátán a tövig leégetett falid csonkjaira épült egy szál pallón egyenkint szakadozva nyomul át a főcsoport mögött kibontakozó század legénysége. A tulsó parton egy lánggal égő deszka-kerítés rőt fénye gyűül a nyári kora-reggel derengésével. Elöl, jobbra egy hidász csákyázza a parthoz azt a csolnakot, mely az átkelésnél az első volt a tulsó parton (Pogány főhadnagy), a jobb előtérben pedig a szemközti partnak szegezett géppuska, löszeres kosarak, teli rakaszok, hidépítő felszerelés stb. ezerféle lim-lomja közt három honvéd markánsan kiemelkedő alakja foglalatoskodik.

Művésztünk szórakozottsága mellett megesezt, hogy Arz tábornok piros köpeny-bélését egyszerű csukaszürkére festette, annyira belejött a csukaszürke szinhangulatba, Mestitz ezredes vaskorona rend szalagján a kék helyé: e festett sárgát és viszont, — de ezek még próbabb bajok voltak. Megesezt ellenben az, hogy

festőállványán a kép görbén állt, mikor a vashid pilléreit festette s nem vette észre a boldogtalan. Mikor aztán helyre-rándította a képet abban a felemelő tudatban, hogy a mi jócskán előrehaladt a befejezés felé, akkor látta, hogy a hid függélyesnek szánt pillérei mind úgy állnak, mintha menten hasra akarnának esni. S lön sirás-rivás, fogaknak csikorgatása s a pilléreknek átfestése szigorú függélyesre!

A főcsoport tábornokait és ezredeit azonban olyan prima hőrlábszárvédőkkel és vadonutaj bakancsokkal szerelte fel s oly élethűen, hogy kiállításkor a kép ezen része elé tömör vasrácsot fog kelleni szelni, nehogy a szemlélő emberiség kísértésbe jöjjön!

Másik nagy képünk a zagoricei erdei harc. Ridég, szürkés hangulatú téli nap, se hó, se napsugár, csak szűrt fény, pusztá, kemény rögök s a zord fenyves egy kissé derengő tisztása. Az előtérben a rajvonban előretörő tizenhatosok (egy fatörzs mellett Sáf-rán alezredes jellegzetes magas alakja) a legkülönbözőbb beállításban, térdről és fekvé tüzelve, előrelopakodva, a bal háttérben a fenyves mélyén már nagyobb tömegekben. Velük szemben az orosz rajvon színtén rendszertelen alig-fedettségben, a jobb sarokban egy fenyő törzse mellől géppuska ontja tüzét a mieinkre, közbe mindenütt elszórt, szagztatott puskatűz, sebesültek, halottak, előrerohanók s a mieink arcvonalaival összeérő részen a kezdődő vad kézitusa gomolygása. A tizenhatosok csoportjának előtérben egy vérző sebesült, a harcoló vonalban is egynehány, de a művész igazságos volt s ugyancsak lefektetett a muszikból is odaát, a tisztás szemközti oldalán.

Apró-cseprő bajok bizony itt is akadtak. A fenyves eleinte nagyon sűrű volt s a sok fától nem lehetett látni az embert, művésznk tehát beállt favágónak s szorgalmasan ritkította az erdőt. Sáf-rán alezredest előbb avult revolverrel szerelte fel s csak később adott a kezébe Frommert. A mieink megsebesítése közben látta, hogy véletlenül csupa fejsebeket osztogat, nosza az egyik sebesült fejét hamar begyógyította s helyette fűdőlövést adott neki. (Ez a szerencsétlen azóta folyton vérzik — mennyi kraplakkba került! — s még most sem részesítették első segélyben.)

De már a muszikkal úgy ment, mint a karikacsapás. Mivel azoknak az elnyújtott arcvonala az egész képen végighúzódik s a sok apró alakkal igen sok s szinte miniatűr munkát adott, művésznk egy szép napon letölt e kép északnyugati sarka elé s leghegyesebb és legvékonyabb ecseteivel hadakozva félóránknál egy-egy arasznyi oldalt-rukkolást tett a székekkel délkeleti irányba. . . . S mire leszállt az est, készen volt a muszka rajvon.

Mint nekem utólag bevallotta, e két kép megfestése alatt azt a becses tanulságot szűrte le magának, hogy a mieinket ábrázoló csataképek megfestéséhez

rengeteg ultramarin kell, ha ellenben muszik is szerepelnek a képen, akkor sok okker és umbra . . .

De most már — umbrát reá! Még csak arra vagyok kíváncsi, hogy ha valaki szives olvasóink közül látni fogja majd a képeket, melyikünk javára fog dönteni? Ki festett jobban, a művész-e a képet, vagy én azt a képet, melyet arról a képről festettem, amelyet ő festett? . . . (Szabad hely az ütlegek számára.)

A HIRDETÉSEK rovatban

hirdetnék még egy készülő új művet, melyet az itt többször említett b. civil szándékozik kiadni: „Utmutató és kézi lexicon utjonnan felmentett vagy hirtelen leszerelt egyének részére, a civil életbe való átmenet zökkenő nélküli eszközölhetésének elérhetésére való nézvést” cím alatt. De talán ne vágjunk elébe az eseményeknek, várjuk meg az első kefelevonatot, esetleg majd szemelvényt küldhetek belőle Repeszdarab hadnagy urnak, mert ebben a békeköltés világban olyan a hangulat, hogy végül is minden öhozzá lyukad ki.

Addig is szívből üdvözlő, bajtársi kézszerítással

TYN.

Gondolat-forgácsok.

II.

. . . Idegeket tépő, agyat roncsoló, kinos csend, — mint kitörni készülő nyári vihar előtt testet lenyügöző tikasztón-forró pillanatok . . .

S Keleten mosolygó, napfényben fürdő, rózsás bárányfelhők, — mint csendben legelésző bárányok, melyek nyugodt nappal után, gondtalan örömmel türekszenek a még nyugodtabb karám felé s tudva-hiszékenyen már a holnap árva-kinálkozó életörömök harmatos kívánatosságain elégednek . . .

S Keleten mosolygón-rózsás bárányfelhők alatt porszemnyi férgerei a világmindenségnek buzdón-törtetve a Mában, bús-keserűn, lidércnyomástól megkínzottan, de megnyílt szemükben az enismerés dacosan-tudatos mosolyával a vértől — cseppnyi folyadék a férgek testében — páras kezeiket mossák a patak vízében s mossák a Tegnap maguk nemakarta, feketén-izzó, kinzón-sötét bűnét, hogy a kesergőn visszaidézett Tegnapelött édes-bús harangszavától, kalapács csengéstől, kaszazzenéstől terhes örömeiért, büntől-tisztultan, emelt fővel küzdenek a megérkezett Holnapban . . .

S Kelet kietlen, sivárán-fárasztó messziségein a mindenség porszemnyi, meggyötört férgerei hosszan-kiigózó vonalakban, megtört-fáradtan törtetnek nyugatnak, arcukon a remény mosolyával, szemükben a viszontlátás derűsen-bus, várakozó kifejezésével a Haza, az Otthon felé. Panaszos ajkukról lepergett a szenvedés s a fájdalom ránca, keblükben a megkínzott hús-kolonc vig danát zenél s mennek törtetőn-sietve, fáradtan-lihegőn s lábaik alatt megdobbán a Föld . . .

A Föld, mely ott hideg-idegen s oly lassú-fáradtan fogy el fáradt lábaik alól s mégis föld, melyen

nemrégén — vagy régen, tán már nem is igaz? — ép oly kis férgek, parányi, gondban-boldog, izzadón-fáradt porszemek robotoltak . . . S a siető vándorok üres tarsollyal, de boldogan-kikelve csak mennek előre a Hazra felé s szomjukat a csermely, éhüket a távol idegen megbékélt porszem-testvérei enyhítik önként-adakozón s gondolják enyhén-mosolygón, hogy Otthon mennyivel édesebb a víz is s mennyivel jobb a kenyér. S bágyadtan kutató szemeik előtt megcsillan a róna végtelenje s a magaslón-büszke bérc . . .

Békés otthonra vágyakozón vonszolják őket fáradl lábaik tovább!

S otthon . . . ?

. . . Idegeket roncsoló, fájón-kinos csend, — mint kitörni készülő nyári vihar előtt tikkasztón-izzó pillanatok . . .

d'Erbé Zoltán.

Ne tudja meg!..

Szüntelen itt nyargal s majd hogy ha ránk talál,
Otthon meg ne tudják, milyen itt a Halál!..!

Nem sejtet, menyasszony, hogy jegyessed messze,
Hitvány kis acélból fekszik földre esve,
Szemét varjú vájja, teste vérben fagyott, —
Érzed e menyasszony, hogy pártában hagyott?
Mit ujjadra húzott, vesd el a gyűrűdet,
Gyászruha borítsa hófehér testedet!
Mely annyiszor csókolt, — ajkán a vér habja,
Szemét, a mélytűzűt, nolló kopogtatja,
Kihűlt szive fölött égő piros kis folt —
Ne olvasd, menyasszony, sohse tudd hogy így volt!

S a sok árva gyermek! Rossz időben ternett
Gyümölcse, virága boldog szerelemnek!
Nem kacag apjával, ki fölötté virraszt,
Csak imát gagyoghat s halottért teszi azt;
Nem látta sohasem, nem tudja milyen volt
S anyjának arcán a mosolyg s el mért holt?
Kis fényképet néz csak megvonagló testtel,
Szomorú mezőben kis halom, keresztel, —
Arcán örök könyesepp, égő kinnal gyászol,
Ennyi emlék maradt az édesapáról!..!

És te, édesanya, te se tudd a valót,
Sohse halld a sóhajt, a végsőt, elhalót,
Fiad ajakáról, mely az égbe röppent,
Sohse lásd az arcát, a haláltól döbbent
Ifjú rózsás arcot, a vérel megfestett,
Gyöngye két karodtól sokszor ölelt tested,
Ajkán a kint, mellyel ifjú holtát várta
S mely marta belsejét, míg szemét lezárta . . .
. . . Szemközt jött a golyó, szép homlokán érte . . .
. . . Így láttam a fiad, ó, bocsáss meg ér e . . .!

Szüntelen itt nyargal s majd hogyha ránk talál,
Otthon meg ne tudják, milyen itt a Halál!..!

Wolhynia, pelzai front, 1916. ápr. 16.

TURCSÁNYI ISTVAN.

Kitüntetés, előléptetés.

Adataink közlését csak a forrás megnevezésével engedhetjük meg.

Legénységi kitüntetések.

Kitüntetés a különféle alakulatoknál. A szerbiai katonai főkörmányzóság Klincok István honvédet vas érdemkereszttel tüntette ki. Hedvégi Pál honvéd bronz vitézségi érmet kapott a 306. h. gy. ezrednél. A 64. hadoszt. parancsnokság II. o. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki Fehér Mátyas szkv. c. őrmestert. Vas érdemkeresztet kapott Krts Ede a m. kir. 74. honv. hadoszt. távbeszélő osztagnál. A m. kir. 28. népf. hegyi dandár parancsnokság Volfram Pál tizedest és Farkas István néfelkelőt

bronz vitézségi éremmel tüntette ki Polónyt István tizedes bronz vitézségi érmet kapott a m. kir. 11. h. lovas hadosztály távbeszélő osztagnál. Szikora József és Oravec András népfölkelőket vas érdemkereszttel tüntette ki a K. u. k. Infanterie-Munitions-Kolone No. 11. A K. u. k. Scheinwerfer-Ersatz Baon Suldek János népfölkelőt vas érdemkereszttel tüntette ki. Koronás vas érdemkeresztet kapott Kreith Rudolf tizedes c. őrmester a K. u. k. Feldgendarmarie Abteilung Kommandó-nál. A 24. hadtest 3. sz. parancsa értelmében Dobisz Pál c. őrmester a koronás vas érdemkereszttel tüntette ki.

Előléptetés a különféle alakulatoknál. Kucsksa József népf. ujonc őrzetövé lépett elő a K. u. k. Arb. Komp.-nál. A m. kir. központi fegyvertár Polónyi János népf. ujoncot tizeeds fegyvermester-jelöltté léptette elő. A cs. és kir. tábori csendőr tartalék 1. oszt. par.-ság Bátor György népf. c. tizedessé léptette elő. A K. u. k. Kreisfeldgendarmarie Kommando Kucbel Máté c. őrzetöt c. tizedessé és Nagy András ujoncot c. őrzetövé léptette elő. Clebovec Gyula népf. ujonc c. őrzetövé lépett elő a m. kir. 16/II. hadtápszázalójnál. A m. kir. 70. rohamzászlóalj Kationa Ferenc honvédet őrzetövé léptette elő. A m. kir. IV. csendőrkerületi par.-ság előléptette Szeles István és Beracko Madarász József népfölkelőket c. szakaszvezetők, Csutor Ágoston őrzetö c. tizedest őrzetö c. szakaszvezetövé, Léka Adalbert honvédet c. tizedessé, Schwarcz Kálmán, Tóth László, Feledi Sándor, Csikfejes János és Fridrick János néfelkelőket c. őrzetövé. A 28. népfelkelő hegyi dandár Volfram Pál tizedest szakaszvezetövé léptette elő. A m. kir. h. gy. e.-nél előlépett Hodon Pál őrzetö tizedessé, Návoly Mihály népfelkelő őrzetövé, Szuróci Antal szakaszvezetö őrmesterré.

Tisztjelölti kinevezés a pótzászlóaljnál. Litkei György kpvj. őrmestert és Kövesdy Attila őrm. hadapródjelöltet, akik orosz fogságból kerültek haza, tart. zászlóssá nevezte ki a pótzászlóalj parancsnokság.

Előléptetés a pótzászlóaljnál. Strélinger Mózes őrzetö c. tizedest, tizedes c. szakaszvezetövé, Szoffer Elek népf. ujoncot őrzetövé, Róka Béla kpvj. c. őrzetöt c. tizedessé, Rosenfeld Jenő e. é. ő. őrm.

vezetőt c. tizedessé léptette elő a pótzászlóalj parancsnokság. Sulya Lajos é. é. ő. és Arbonyi István kpj népfőlkelő c. őrvezetővé lépett elő. Dékány József őrvezető tizedessé lépett elő. Balassa Imre kpj. őrvezető kpj. tizedessé lépett elő.

Az olasz győzelmek titka

vagy:

Meteorologia a modern hadviselésben.

(Egy elkésett riport)

Írta: Tyn.

(Folytatás)

Kissé összeszedtem magam, s úgy éreztem, képes leszek szembenézni a nagy pillanattal, mikor a dicső hadvezért megláthatom.

Harsogó kúrtszó riasztott fel merengésemből, a porond háttérben levő oldalajtónál egy gárdista jelent meg s beordított:

— Ó excellentiája!

Lázisan felugrottam s hirtelen rendbeszedtem magam, de a vezérkari tiszt vállamra tette a kezét s visszaulttett.

— Lovai! — folytatta a gárdista

— Önnek nem kell felállania, Sior, mondta vezérkari jóakaróm — csak a legénységnek.

És csakugyan. Amint a díszbeöltözött lovászok bevezették az Eccellenza lovait, az egész meteorológiai kirendeltség nagy dübörgéssel felállt s állva és tisztelegve várt addig, míg a lovakat megjáratták s kivették.

— Nem félt-e, — kockáztattam meg a kérdést, — hogy a dolgozó kirendeltség az állva tisztelegés miatt a valószínűleg sürgős munkával megkésik?

— Az bizony megeshetik, de hová gondol Sior, a felsőbbség iránti fegyelem az első s erre mi a hadseregünknek nagy súlyt helyezünk!

— Gyakran járatták a némes paripákat?

Gyakran.

— Mégis? Minden délelőtt, vagy napjában kétszer?

— Minden órában Tudja, Sior, az ... elhizas ellen.

— Persze, érthető! Nagyon érthető

Hanem azért mélyen elgondolkoztam. Hiába, az ilyen zseniális hadvezérnek még a környezetében is minden más, mint egyebütt.

Most aztán még cikornyásabb, még erősebb kúrtszó zendült, a középső ajtó bársony függőnyeit félrevonták s ezüst sisakos dragonvosok álltak az ajtószarkokhoz.

— Ó excellentiája, ... személyesen!

A padokban köröskörül nagy dübörgés, a meteorológiai kirendeltség felállt, tisztelegett s úgy maradt kihallgatásom egész ideje alatt

Ó excellentiája a hadvezéreknél szokásos ruganyos léptekkel sietett végig a porond közepéhez vezető szőnyegen s az emelvény lépcsőin felsietve, ugyanolyan ruganyossággal leült s intett, hogy jöjjenek közelebb.

Folyt. köv.)

Hírek.

Híreink közlését csak a forrás megjelölésével engedhetjük meg

Erzedünk kettős öröme. Legutóbbi számunkban közöltük a Rendeltő Közlöny 1918 március hó 5-ki örvendetes hírét, hogy ezredessé nevezte ki a király szeretett ezredparancsnokunkat Felsőbb rendeltre, ezredünk valamennyi danksadatuln tagját most újabb örvendetes jutalom érte melyet ezzel érdemelt ki magának hogy immár a negyedik éve duló harcok súlyos megpróbáltatását dicsőségesen átküzdvé fáradhatatlan tanúságát muttta megbecsülhetetlen harci képességének Váratlanul jött ez az öröm mint mindig, mikor a mostoha sors már oly sokszor hánytá vette ezredünk hős fiait főleg az északi is keleti front majd valamennyi szakaszán s most mégis valami örvendetes benső érzet lázasabb felkészülésre készítette őket: az útra Különösen növekedett örömük midőn vona! mindig nyugatnak tartva megtudták meddig s hová viszi őket. Minden arc mosolyog, a vig dal szakadatlanul hangzik, az ezred zenekara majd valamennyi nagyobb állomáson hol hosszabb időt tartózkodtak rá zendit egy egy kedvelt magyar nótára. Különös derültséget nyújt a nagybögös „Ke ... erék a ... káposzta ... nótájának előadása Ilyenkor szeretett ezredparancsnokunk fáradhatatlan jóindulattal, alant-sai s legénysége iránt érzett atyai szeretettől áthatva, le le száll kocsijáról vidult arccal mintegy biztatja bátor s derék fiait hártatlan örömük kifakadásában Végre elérkezünk Szabadkára Vonatunk mint egy hajó áll, melyet a háborgó tenger hosszú hányatattás után kikötni engedett egy békés szigeten, mely távol a harci morajtól, és veszedelmektől, nyugodtan s mindenben gazdagon a beláthatatlan síkságra hívogat S derék honvédeink máris elfelejtik a multat, mely oly mélyen bevésődve gyötörte lelküket *Pető tizedes.*

Fila Lajos százados házassága. Fila Lajos százados március 23 án házasságot kötött Utry Vilma úrhölgygyel. Gratulálunk!

Személyi hírek a pótzászlóaljnál. A pótzászlóaljhoz bevonultak: *Dr. Sajó* Siegfried népi. hadnagy orosz fogságból mint eszerokka it. *Tomesányi* Lajos hadnagy a wienrneustadti repülő tiszti tanfolyamról, *Bárdos* Ernő tart hadnagy az Andrássy uti hadikórházból, *Zorkóczy* József tart főhadnagy egészségügyi intézetből, *Pör* Ernő tart hadnagy a budapesti 16-os helyőrségi kórházból, *Moesz* Miksa hdpr. őrmester orosz fogságból, *Valló* Tivadár tart. hadnagy a sátoraljajutelyi Bahnhofkommandótól, *Dr. Szontagh* Andor npf. hadnagy a nográdvármegyei karhatalmi osztagtól, *Kachnics* János t hadnagy a kiképző csoporttól. — Szabadságra mentek: *Zorkóczy* József tart. főhadnagy 3 havi tanulmányi szabadságra Budapestre, *Brezina* Gyula tart hadnagy 3 heti üdülési szabadságra *Bazinba*, *Engel* Ernő tart. hadnagy 2 heti szabadságra

Berlinbe, *Petrusz Pál* népf. főhadnagy 4 heti üdülési szabadságra Csehbecské — **Vezénylés:** *Róth* Izidor népf. főhadnagy Szabolcs megye mezőgazdasági munkabizottságához második hadifogoly ügyeleti tisztül vezényeltett, *Vígó* Miksa százados g. t az egri szám-vívó altiszti iskolába mint tanár útbaindult, *Weiser Márk* népf. százados és *Mártha* Béte szkv. hadnagy utbaindult a kenyérmezei népf. őrszázadhoz, *Strömpel* Béla t. főhadnagy a 64 gy. hadosztály kiképző csoportjához indult útba Udinébe. A miskolci kórházból bevonult *Koltai* Sándor t. hadnagy utbaindult Iglóra az ottani géppuskástanfolyamhoz, mint kiképzett géppuskás, *Medek* Béla tart. hadnagyot bajának gy. gy. kezeltetése végett a besztercebányai kórházba utalta a pótzászlóalj parancsnokság.

Segédtsízt változás a pótzászlóaljnál. A pótzászlóalj parancsnokság *Janisch* Alajos npf. főhadnagyot saját, jól megindokolt kérelmére felmentette segédtsízi állása alól s helyette *Dr. Vajda* Zoltán szkv. főhadnagyot, az egri 12 honv. pótzászlóalj volt segédtsízijét bízta meg a segédtsízi teendővel.

To-naljai kabaré. Ügyes műkedvelői estélyt rendezett a tornaljai járás intelligenciája március hó 16 án este, Tornalján a „Fehérlő szálloda nagytermében, a 16-os és 10-es honvédek özvegyei és árvái javára. Hely szűke miatt jelen számunkban nem közölhetjük az est műsorát és az előadók neveit, annyit azonban meg kell jegyeznünk hogy a szereplőket mindvégig lelkes tapsal jutalmazta a közönség. A műsor után társas vacsora következett melyet tánc követett. A mulatság negyed nyolckor ért véget.

Koweli jelentés az eddig kicserélt 16-os fogoly honvédekről. Kowel 1918 március 20 ki-kezezássel kaptak a következő névsort azokról a 16-os bajtársakról, akik hosszú orosz fogság után a koweli hadifogoly kicserélő bizottsághoz jutottak: *Biedermann* Samu őrcvető J. lsva (kereskedő). Fogságba került 19. 6. június 13-án a Strypánál. — *Lörincz* Bálint őrcvető, *Balog* Gömörm (kovács). Fogságba került 1916 június 13-án a Strypánál — *Trajtel* József honvéd Vámosfalu, Zólyomm (földmives). Fogságba került 1914 szept. 3 án Lemberghen — *Niszál* András honvéd Rimakokova, Gömörm (cipész), Fogságba került 1915 május 15-én Bucsac-nál. — *Gacsáji* Lajos honvéd Csengerangyalos, Szatmárm. (földmives) Fogságba került 1916 január 7-én Dobropólnál — *Godava* István honvéd Losonc, Nógrádm. Fogságba került 1916. január 7-én Dobropólnál. — *Lenner* János honvéd Rimóc, Nógrádm (földmives). Fogságba került 1916. június 13-án Kujdonownál — *Csik* Ferenc honvéd Nagylőcz, Nógrádm (földmives) Fogságba került 1916. dec. 2-án. — *Opusna* János honvéd Benesháza; Zólyomm (földmives). Fogságba került 1916 szept. 30 án Brzezanyánál. — *Zvara* György honvéd, Trhanova, Nógrádm. (földmives). Fogságba került 1916. márc. 16-án Tarnopólnál. *Rohács* Pál őrv Szászfalu, Zólyomm (földmives) és *Daulcsik* József honvéd Garamhídvég, Zólyomm (földmives) Fogságba kerültek 1915 évi március 13-án Przemyslnél. — *Vaskor* Ágoston honvéd (földmives). Fogságba került 1916. június 16-án Bolulivczenél. — *Vizner* András honvéd Libethánya, Zólyomm. (kovács). Fogságba került 1914. szept. 14-én Lubrecsownál — *Janecka* András honv. Ósagád, Nógrádm (földmives). Fogs. került 1916. június 13 án Kujdanownál. — *Máté* József honvéd

Csetnek, Gömörm (vasöntő) Fogságba került 1915. június 7-én (?) — *Martulyák* Pál honvéd Alsótitászt, Nógrádm (földmives). Fogságba került 1916 január 16-án (?). — *Gyuris* Pál tizedes Breznóbánya, Zólyomm. (földmives) Fogságba került 1916. jun. 9-én (?) — *Bugatz* Sándor őrv. Pincz, Nógrádm. (földmives). 1917. február 16-án (?).

A zólyomlipcsei kaba é. A m. kir. 16 honv. gyal. ezr. történelmi osztálya április 7-én (vasárnap) műsoros estélyt rendez Zólyomlipcsein. Előadás kezdete: fél 8 óraker. Előadás után tánc. Belépő jegy: 5 korona.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen, vagy jelítség levelekre nem válaszolunk. Kéziratokat nem adunk vissza.

Mátrai Imre Kálnó, Nógrád. A szoban forgó lappeldányokat elküldtük, így csak a posta lehet felelős azokért. — **Kiváncsi.** Hivatalos titok. — **K. B. Besztercebánya.** Ha szórakozni akar, úgy menjen el április hó 7-én Zólyomlipcseire. — **Előfizető, Balassagyarmat.** Eisz hadikiállításunkat Besztercebányán rendezzük május 'özepe felé. Legyen sze encsénk! — **M. Gy.** „Még nincs vége!” (Vers) De már igen! a papirkosárban... — **H. János.** Egyszer mi is tévedhetünk. **Poéta.** Ultra-Kassák verseket — am.yenekkel sóhálványnyá meresztette harcedzett valónkat. — sajnos — nem közölhetünk. — **Herczeg** András szkv. Vett levelére más választ em tuduk adni, mint hogy forajljen előléptetésére vonatkozó kérelmével közvetlen előjárójához (szakaszparancsnok) s ha ő méltányosnak találja kérelmet, mindenesetre rendezzi majd az ügyet. (Több levélre a következő számban.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal Tábori posta 425.

Fiók szerkesztőség és kiadóhivatal Besztercebánya, ahová a lapnak szánt közlemények és előfizetési díjak küldendők. ○ ○

Kiadó: a m. kir. besztercebányai 16. honvéd gyalogezred történelmi osztálya.

Felelős szerkesztő: KUN BERCI.

RÖVID NÜRNBERGI ARÚK nagy választékban kaphatók

RECHNITZ GÉZA nagykereskedőnél Besztercebánya

HENRI BERNSTEIN: TISZTÍTÓ TŰZ.
Fordította: Szinnm.
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ.
Megrendelhető fiókkiadóhivatalunkban Besztercebányán valamint „A NAP” kiadóhivatalában Budapesten, VI. Teréz-körút 5.

